

Narodowe Forum Muzyki

Przestrzeń dla piękna

06

października
czwartek
19:00

Ewangelicko-augsburski kościół
Opactwa Bożej

Harmoniemusik: muzyka rozrywkowa XVIII i XIX wieku

Wrocław Wind Project „Il timbro”:

Magdalena Pilch – flet traverso

Katarzyna Pilipiuk – obój

Ronald Šebesta, Tomasz Dobrzański – klarnety

Dominika Stencel, Marek Kuc – rogi

Szymon Józefowski, Elżbieta Jendrysik – fagoty

Program:

Joseph Franz Weigl (1740–1820) *Für Hungarischen Huldigung!* na flet, obój, dwa klarnety, dwa rogi i dwa fagoty

Neugebauer (XVIII/XIX w.) *Parthia in Es a Clarinette Primo, Clarinette Secundo, Corno Primo, Corno Secundo, Fagotto Primo, Fagotto Secundo*

Puschmann (XVIII/XIX w.) *Parthia in Es a Clarinetto Primo Clarinetto Secundo, Cornu Primo Cornu Secundo et Fagotto*

Flemming (XVIII/XIX w.) *Harmonie* na flet, obój, dwa rogi i dwa fagoty

Antonio Rosetti (1750–1792) *Parthia in Es a due Clarinetti, Due Corni et Fagotto*

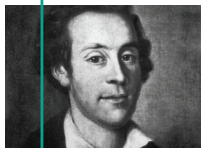
Franz Krommer (1759–1831) *Oktet Partita op. 57* na flet, obój, dwa klarnety, dwa rogi i dwa fagoty

[70']

Koncert w ramach cyklu 1000 lat muzyki we Wrocławiu

J.F. Weigl

A. Rosetti

WROCLAW 2016
Europejska Stolica Kultury

SFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego**

Omówienie

Tomasz Dobrzański

Harmoniemusik to termin mało znany nie tylko miłośnikom muzyki, ale także zajmującym się nią profesjonalistom. Rzadko pojawia się on w opracowaniach dotyczących muzyki XVIII i połowy XIX wieku, czasów, w których kwitła moda na Harmoniemusik. Nie da się jednak zaprzeczyć, że złożony zespół muzycznych zjawisk, które można zbiorczo tym terminem objąć, odegrał w owych czasach znaczącą rolę. Przyczyn dzisiejszej nieznaności różnorodnego repertuaru składającego się na Harmoniemusik można zapewne dopatrywać się w lekceważeniu go przez badaczy i wykonawców z powodu „lekkości” i rozrywkowego charakteru. Muzyka opatrzona takimi etykietami często bowiem trafia poza granicę poważnej sztuki. Jednak rola społeczna Harmoniemusik, ogromna ilość zachowanych utworów, a także w wielu wypadkach ich wysoka wartość artystyczna czynią z tego gatunku istotne zjawisko tamtych czasów, mające wpływ na całokształt kultury muzycznej krajów niemieckojęzycznych.

Termin Harmoniemusik wymaga niewątpliwie wyjaśnień. Niemieckie słowo „Harmonie” było terminem używanym wówczas do określania dętego zespołu instrumentalnego, który w interesującym nas okresie najczęściej złożony był z obojów, klarnetów, rogów i fagotów. Najbardziej charakterystyczny był skład obejmujący dwa klarnety, dwa rogi i dwa fagoty. Dęta obsada umożliwiały wykonywanie muzyki na wolnym powietrzu, także podczas rozmaitych imprez, kiedy to stosunkowo głośny skład pozwalał na prezentowanie muzyki także w sytuacjach, w których niekoniecznie należało jej uważnie słuchać. Dlatego też Harmoniemusik była spadkobierczynią wcześniejszych gatunków muzycznych z kręgu Tafelmusik, czyli muzyki przeznaczonej do towarzyszenia uczcie. Niewątpliwie istotnym tropem w proveniencji zespołów Harmoniemusik jest także związek z muzyką wojskową. Strefy popularności takich składów instrumentalnych można dość ściśle zaznaczyć na mapie ówczesnej Europy. Była to specjalność przede wszystkim terenów niemieckojęzycznych oraz terytoriów pod wpływami cesarstwa i Niemiec, w tym kręgu przede wszystkim wyróżniały się Czechy. Także Wrocław znajdował się w obszarze funkcjonowania Harmoniemusik. Brak jest jak dotąd badań, które poświęcone zostałyby temu tematowi (dotyczy to zresztą samego zjawiska

w ogólności), jednak choćby pobieżne zaznajomienie się ze zbiorami muzycznymi wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej pozwala przypuszczać, że wiele z zachowanych kompozycji rozbrzmiewało w naszym mieście. W zbiorach znajduje się muzyka kompozytorów o dużej renomie, jak Franz Krommer, Antonio Rosetti, Joseph Franz Weigl. Należałoby podjąć badania nad kompozytorami (często tytułowanymi Signor, bez podania imienia) o nazwiskach Puschmann, Neugebauer, Flemming, którzy być może pozostawili nam rodzimą wrocławską twórczość.

W ramach Harmoniemusik funkcjonowały gatunki muzyczne określane jako Unterhaltungsmusik, Abendmusik, Serenaden, a wśród form partity – kasacje i inne formy wieloczęściowe, pozwalające na dowolne i spontaniczne dostosowywanie długości utworów do aktualnej potrzeby. Spośród form tanecznych zaznacza się predylekcja do menuetów. Harmoniemusik unika polifonii, preferuje charaktery od wesółych i energicznych, poprzez śpiewną kantylenę, do sentymentalnej rzewności. Materiałem, z którego korzystali kompozytorzy, był często repertuar modnej muzyki operowej, co istotne było dla czasów, w których nie istniały urządzenia do odtwarzania muzyki i była to jedna z niewielu możliwości postuchania ulubionych, modnych arii.

Magdalena Pilch, fot. archiwum artystki

Magdalena Pilch

W 1997 r. ukończyła studia magisterskie w klasie fletu G. Olkiewicza w Akademii Muzycznej im. K. Lipińskiego we Wrocławiu. W latach 1998–2002 odbyła studia podyplomowe w klasie fletu traverso L. Brunmayr-Tutz w Staatliche Hochschule für Musik in Trossingen (Niemcy). W 2013 r. przeprowadziła przewód habilitacyjny w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, którego tematem była *Kompleksowa wizja fletu romantycznego w zakresie budowy, brzmienia, techniki gry i praktyki wykonawczej według „Die Kunst des Flötenspiels in theoretisch – praktischer Beziehung dargestellt von A.B. Fürstenau op. 138”*. Od 2009 r. jest zatrudniona jako adiunkt w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. Gra na fletach renesansowych, barokowych, klasycznych i romantycznych. Jest współzałożycielką pierwszego polskiego konsortu poprzecznych fletów renesansowych Epithalamion, ponadto współpracuje z orkiestrą Fundacji Akademii Muzyki Dawnej w Szczecinie Famd.pl. Od kilku lat intensywnie zajmuje się również wykonywaniem repertuaru kameralnego I połowy XIX w. na instrumentach historycznych.

Katarzyna Pilipiuk, fot. archiwum artystki

Katarzyna Pilipiuk

Umiejętności w zakresie gry na oboju barokowym zdobywała poprzez studia pod kierunkiem M. Niewiedziata, F. de Bruine oraz A. Bernardiniego. Brała udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez A. Bernardiniego m.in. w Urbino Musica Antica, Accademia Villa Bossi, Amsterdam Early Music Summer School, Akademie für Alte Musik Bruneck. Uczestniczyła także w kursach prowadzonych m.in. przez M. Karolak, M. Marsch, J. Domenecha oraz P. Grazziego. Współpracuje z wieloma zespołami muzyki dawnej w Polsce oraz za granicą, m.in. z Polską Orkiestrą XVIII Wieku, Orkiestrą Famd.pl, Il Tempo, Diletto, Holland Bach Ensemble, Risonanza, Goldberg Baroque Ensemble, Orchestra of the Eighteenth Century, La Divina Armonia. Jest członkiem zespołów kameralnych Il Vento, Antica Cucina oraz Osteria Barocca. Oprócz działalności koncertowej zajmuje się także pracą naukową. W maju 2016 r. uzyskała tytuł doktora, przedstawiając pracę dotyczącą historii oboju w Polsce.

Ronald Šebesta, fot. archiwum artysty

Ronald Šebesta

Ronald Šebesta jest jednym z czołowych klarncistów słowackich zarówno występujących z orkiestrami, jak i uprawiających kameralistykę. Po studiach w Bratystawie i w Boulogne w 1993 r. został I klarncistą Orkiestry Symfonicznej Radia Słowackiego. To samo stanowisko objął też w orkiestrze kameralnej Cappella Istropolitana w 1996 r. Zainteresowanie muzyką współczesną zaprowadziło go do założenia VENI Ensemble, a także eksperymentalnych grup muzyki improwizowanej VaporidelCuoreczystowacko-austriackiej don@u.com. Artysta blisko współpracuje ze swoim bratem Robertem, z którym gra na klarnetach historycznych, a ich wspólnym, realizowanym od wielu lat projektem jest Lotz Trio, którego członkowie grają na XVIII-wiecznych basethornach. Artysta występuje również jako solista z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych. W ostatnich latach regularnie współpracuje z Wiener Akademie, Orfeo Orchestra z Budapesztu i Capellą Cracoviensis.

Tomasz Dobrzański

Ukończył Akademię Muzyczną we Wrocławiu w klasie klarnetu M. Stachury. Flet podtużny studiował pod kierunkiem G. Garrido w Centrum Muzyki Dawnej przy Conservatoire Populaire w Genewie oraz u M. Pigueta w bazylejskiej Schola Cantorum, gdzie kształcił się także w zakresie klarnetu historycznego pod kierunkiem P.-A. Tailarda. Tomasz Dobrzański jest multiinstrumentalistą – gra również na średniowiecznych instrumentach szarpanych, a także szafamajach, dudach i fletach jednoręcznych. Ponadto sam rekonstruuje dawne instrumenty muzyczne i wykonuje ich kopie. Od 2000 r. kieruje wrocławskim zespołem Ars Cantus, który ma w dorobku liczne nagrania nieznanej muzyki wrocławskiej i śląskiej. Jednocześnie zajmuje się dydaktyką i popularyzacją muzyki dawnej. We wrocławskiej Akademii Muzycznej oraz w Państwowej Szkole Muzycznej II st. prowadzi klasę fletu podtużnego. Problematykę dawnej praktyki wykonawczej i techniki gry na starych instrumentach przybliża na wykładach i kursach interpretacji. Opracowuje też muzycznie spektakle taneczne i teatralne. W roku 2016 we wrocławskiej Akademii Muzycznej obronił pracę doktorską opartą na starodrukach włoskich z kolekcji Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego.

Dominika Stencel

Absolwentka Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Swoje umiejętności doskonaliła m.in. u W. Vermeulena, R. Vlatkovića, T. van der Zwarta i Ch. Dallmanna. Jej pasją jest granie na rogach historycznych. Swoje zainteresowania problematyką historycznych praktyk wykonawczych realizowała na licznych kursach mistrzowskich oraz poprzez współpracę z wieloma polskimi i zagranicznymi zespołami muzyki dawnej. W latach 1997–2007 pracowała jako waltornistka w Teatrze Wielkim w Poznaniu. Obecnie jest członkinią orkiestry instrumentów dawnych MACV Warszawskiej Opery Kameralnej.

Tomasz Dobrzański
fot. Łukasz Rajchert

Dominika Stencel, fot. Łukasz Rajchert

Marek Kuc, fot. archiwum artysty

Marek Kuc

Absolwent Akademii Muzycznej w Katowicach w klasie waltorni D. Walentka. Już na III roku studiów podjął pracę w Filharmonii Zabrzeńskiej na stanowisku I waltornisty. Edukację uzupełnił na międzynarodowych kursach mistrzowskich w Hille oraz w Detmold. Od piętnastu lat jest waltornistą Filharmonii Częstochowskiej, jednocześnie współpracując na stałe z Teatrem Rozrywki w Chorzowie, Filharmonią Kaliską, Filharmonią Opolską, Operą Śląską w Bytomiu i wieloma innymi. Od kilkunastu lat zajmuje się również wykonawstwem muzyki dawnej na instrumentach minionych epok. Dorobek artystyczny, oprócz koncertów, wyznaczają również liczne nagrania płytowe i archiwalne. Występuje z takimi zespołami, jak Warszawska Opera Kameralna, Wrocławska Orkiestra Barokowa, Fundacja Akademia Muzyki Dawnej w Szczecinie, The Violin Consort, Cracovia Danza, Capella Cracoviensis, Gran Partita Pressburg. Bierze udział w wielu wydarzeniach muzycznych poświęconych muzyce dawnej, m.in.

w Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Dawnej „Energia Varmia Musica” w Lidzbarku Warmińskim. Od kilku lat zajmuje się również promocją kultury, prowadząc koncerty w Rybnej i Tarnowskich Górach.

Szymon Józefowski, fot. archiwum artysty

Szymon Józefowski

W 1999 r. ukończył Wychowanie Muzyczne na Akademii Muzycznej we Wrocławiu. W 2006 r. zakończył studia w zakresie fletu podłużnego w klasie K. Boeke i C. Eckerta, a w 2010 r. – w zakresie fagotów historycznych u Ch. Beuse i E. Lenzinga na Wydziale Muzyki Dawnej w Staatliche Hochschule für Musik Trossingen. Już jako student występował m.in. z: Akademie für Alte Musik Berlin, Freiburger Barockorchester, Anima Eterna, Collegium 1704. Stale koncertuje w Europie Środkowej i Zachodniej. Współpracował ze wszystkimi znaczącymi polskimi zespołami muzyki dawnej. Doświadczenie pedagogiczne zdobywał, pracując w szkołach muzycznych w Niemczech.

Elżbieta Jendrysik

Absolwentka klasy fagotu na Akademii Muzycznej w Katowicach oraz Poznaniu. Obecnie studiuje fagoty historyczne w klasie T. Wesotowskiego w poznańskiej Akademii Muzycznej. Poza edukacją akademicką brała udział w wielu innych wydarzeniach artystycznych. Były to kursy mistrzowskie prowadzone przez m.in. S. Azzoliniego, D. Agrell, V. Popova, a także konkursy ogólnopolskie i międzynarodowe (VII Ogólnopolski Festiwal Młodych Talentów im. I. Jeszka w Rybniku – I miejsce, VII Międzynarodowy Konkurs Instrumentów Dętych w Jastrzębiu-Zdroju – wyróżnienie). Występuje często jako kameralistka, solistka oraz członek orkiestry, współpracując z takimi zespołami, jak Filharmonia Poznańska, Teatr Muzyczny w Poznaniu, Wrocławska Orkiestra Barokowa, Warszawska Opera Kameralna, Capella Cracoviensis.

PEŁNE BIOGRAMY ARTYSTÓW:

www.nfm.wroclaw.pl/repertuar/biogramy

Elżbieta Jendrysik, fot. archiwum artystki

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia, współprowadzona przez:

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Partner:

Bank Polski

Sponsor złoty:

WROCLAW 2016
Europejska Stolica Kultury

